

Ukaza vsak četrtek in velja
s poštnine vred ali v Mariboru
s poštninami na dom
za celo leto 32 Din, pol leta
18 Din, četrta leta 8 Din. Izven
Jugoslavije 64 Din. Naročnina
se pošlje na upravništvo
»Slov. Gospodarja« v Mariboru,
Koroška cesta št. 5. —
List se dopolnjuje do odpovedi.
Naročnina se plačuje
vnaprej. Tel. interurban 113.

Posamezna številka stane 1-50 din.

Poštnina plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru,
Koroška cesta št. 5. Rokopisi
se ne vračajo. Upravništvo
sprejema naročnine, inšerate
in reklamacije.

Cene inšeratom po dogovoru.
Za večkratno oglaševanje primeren
popust. Nezaprite reklamacije
so poštnine proste. Čekovni
račun poštnega urada Ljubljane
10.603. Telefon interurban 113.

5. številka.

Maribor, dne 3. februarja 1927.

61. letnik.

Po volitvah.

Tistim, ki so volili SLS!

Slovenski narod je zopet pokazal, da stoji za svoja politična, gospodarska in kulturna načela še vedno kot en mož. Nad 80.000 mož in fantov je armada SLS, tako trdna, da ni omagala že v šestletnem boju, ki ga SLS bojuje za pravice slovenskega naroda. Ta četa je zvesta in na njej stoji moč našega naroda. Na njej je čast in ponos vsakega poštenega Slovenca. Kdor je dal zaupanje SLS, je tudi sam lahko ponosen, ker je s tem pripomogel do sijajne zmage SLS. Ta zavednost naj med vsemi ostane! Naj se še poglabi! To bodo izvršili naši politični krajevni odbori. Ti naj zdaj sestavijo seznam vseh tistih, ki so volili SLS, naj ostane tudi zapisano v časti za zgodovino ime vseh tistih, ki so v težkem času neustrašeno branili pravice slovenskega naroda. Krajevni odbori pa naj gledajo, da si bodo to število ne le ohranili, ampak tudi pomnožili. Najlažje se to izvrši potom rednih političnih sestankov in razgovorov, ki se naj vršijo vsaj vsak mesec enkrat, kjer se lahko prosto med seboj razgovarjajo o političnih in gospodarskih vprašanjih. Poleg tega pa je potrebno, da ima vsaka družina dober političen list — in to je »Slovenski Gospodar«!

Tistim, ki niso šli volit.

V Sloveniji jih je bilo pri teh volitvah skoro 40 odst. takih, ki niso šli volit. Recimo, da jih je bilo od teh 10 odstotkov takih, ki res niso mogli. A približno ena tretjina pa je takih volilcev na Slovenskem, ki bi lahko šli, pa niso hoteli. Ta množica Slovencev ni ravno v čast našemu narodu, kajti vsak kulturni narod si skuša ravno potom volitev priboriti oblast sebi in svojim zaupnim osebam. Pomisliti je treba, da je bilo veliko boja, tudi krvavega boja, da se je uvedla splošna volilna pravica, da ima sedaj vsak dorasel moški pravico sodelovati pri javni upravi in pri ureditvi države in dežele. Gotovo je nadalje tudi to, da ravno taki, ki nečesto sodelujejo pri javni upravi, ker se držijo volitev, najbolj zabavljajo čez javno upravo. Da bi se pa izpremenila, ne pripomaga. Veliko število takih, ki niso šli volit, kaže, da imamo še vse premalo politične zavednosti. Kajti po večini so ti, ki so doma ostali, našega političnega mišljenja, ker nasprotne stranke so spravile na volišče vse, kar je njihovega. Zato naj krajevni odbori SLS skrbijo, da bo politična zavesa zrasla. To pa se zopet zgodi po političnih sestankih in posebno po političnem časopisu. Zato je zdaj prvo delo, da politični list »Slovenski Gospodar« pride v vse tiste hiše. Nič več se naj ne zgodi, da bi nam le primanjkanje 5—20 glasov dalo po enega demokratskega poslanca, kot se je to zdaj zgodilo v nekaterih okrajih. Zavednost naših naj potem dobro razširjenega časopisja vedno bolj raste!

Radičevcem v Sloveniji!

Radičevci v Sloveniji so nazadovali za 15.000 glasov. A ne le to. Nazadovali so posebno vsled tega, ker ne vedo, kaj da so. Ena skupina hoče z Radičem čez drn in strn, druga se tega strahuje, hoče biti le na skrivnem z Radičem oženjena. Slovenski kmetje pa, ki ne poznajo dobro vseh teh spletk svojih voditeljev, so nasedli eni tej, drugi oni skupini. V ta razdor je pa haenkrat posegla vmes Samostojna demokratska stranka, ki se je takoj po volitvah vrgla nad radičevce, da je njihova rešitev le v SDS. Zgodi se lahko, da bodo posamezni voditelji Samostojne po deželi že zdaj začeli pripravljati ljudi za prehod v SDS. Radičevski dosedanjí pristaši so se ravno zato ločili od demokratov, ker niso hoteli biti več v družbi teh ljudi. S slepoto bi

morali biti udarjeni, če pojdejo nazaj. Vemo, da jih je precej, ki na to rakovo pot ne bodo šli. Vemo, da jih je, ki so spoznali, da je edina res kmetska stranka naša SLS. Naj jih ne bo strah in sram to tudi javno izpovedati. V čast naj si štejejo, če bodo stopili v vrste SLS in njej dali svoje zaupanje, saj radičevščina ga ni bila vredna in je danes tudi nikjer več ni.

Kdo pa so SDSarji med nami?

Da je SDS dobila v Sloveniji tudi že nekaj kroglice, je krivo to, ker se nekaterim nobel zdi, da lahko z liberalci držijo. Drugi so glasovali zato, ker so popolnoma pod vplivom »Jutra« in drugih liberalnih časopisov. Vsi skupaj so pa taki, kot je to »Jutra« te dni dokazalo, ki imajo sicer radi kmeta v svoji gostilni, trgovini, pisarni itd., ne marajo pa zanj, kadar bi on potreboval njihove podpore. Takoj po volitvah so SDS časopisi začeli zmerjati naš narod kot nekulturno maso, ker Slovenci niso volili SDS. Tako govori gospoda, kadar kmeta ne potrebuje. Pride pa zopet čas, ko bodo prosili za kroglice, a da tedaj pa vsi zaslepljeni, ki so še to stranko volili, naj ne bodo več nerazsodna kmet ska masa, ampak naj tej jari gospodi povedo, da so politično dovolj zreli in razsodni.

Po volitvah bo treba obojestranskega dela. Oni, ki so izvoljeni člani oblastne skupščine kot kandidati SLS, so nam porok, da bodo storili vse, kar je mogoče, da se zboljša naš gospodarski položaj. Naši požrtvovalni delavci po deželi bodo pa gledali na to, da naše vrste ostanejo trdno sklenjene, da se še pomnožijo. Pri tem obojnem delu pa jim bo pomagal tudi naš tisk, naši listi, tudi naš »Slovenski Gospodar«.

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Vlada radikali-radičevci je — padla. Naša država ima vedno to smolo, da ne more dobiti trdne, močne vlade. Saj imamo sprememb vlade toliko, da jih bomo lahko razdelili na vsak mesec eno. Kaj država pri tem trpi, ko vse delo stoji, ko se ne sklepajo nobene postavbe, ni mogoče preracunati. A kljub temu je dobro, da je vlada RR (radikali-radičevci) padla. Dasi je imela s številom svojih poslancev veliko večino, vendar ni bila vlada nikdar prav trdna, in je doživela v nekaj mesecih več izdaj, pa vsaka nova je bila slabša od prejšnje. Zadržna je bila sestavljena na sveti večer. Za Svečnico pa je že ni več.

Zakaj je padla RR vlada? Radič bi rad na vsak način postal prvi gospod v državi. Zato deluje v tem smislu da bi radikale razbil. Preje je Uzunovič hujškal proti Pašiču. Zdal mu je Uzunovič postal premočen, je hotel izigrati Trifkoviča zoper Uzunoviča. Kot vzrok, da je prevrgel vlado, je navedel ta, da so radikali vpriparjali pri volitvah velikansko nasilje. Kot trenutke, pri katerem se je vlada zrušila, pa je bilo glasovanje za predsednika upravnega odbora. Pri tem glasovanju je postavila vlada svojega, in nasprotne stranke svojega kandidata. Radičevci pa so glasovali z opozicijo in s tem je bil izvoljen davidovičev Markovič. Uzunovič je šel takoj na dvor in v petek je podal ostavko celokupne vlade.

Kakšna bo nova vlada? Kralj je takoj začel posveto-vanja z voditelji raznih strank. Poklical je med drugimi tudi dr. Korošca za SLS. Dr. Korošec je najprej zavrnil očitke, ki jih je Radič naperil zoper SLS pred kraljem, da naš narod ni politično razsoden. (Zato ker je Radič v Sloveniji propadel!) Nato pa je naš voditelj z nova povda-

ril zahteve, katere je že večkrat javno povedal, pod katerimi bi bil slovenski narod zadovoljen, da gre njegova stranka SLS v vlado. Splošno je takoj od začetka prevladovalo mnenje, da se mora sestaviti vlada, ki bo res delala. V tej naj na noben način ne bo Radiča. Uzunovič je prvi dobil nalogo od kralja, naj sestavi novo vlado.

Politična moč strank po volitvah. Prav so imeli tisti, ki so rekli, da gre pri volitvah v oblastne skupščine tudi za to, da se znova pokaže moč strank, ki so danes v Beogradu odločujoče. Mislilo se je, da se bo položaj bistveno izpremenil, a se ni. Radikali so ostali najmočnejša skupina, radičevci so kljub temu, da so v celoti od zadnjih volitev izgubili nad 200.000 glasov, navidezno le malo nazadovali. Davidovičeva skupina je po mestih in trgih napredovala, dočim Pribičević-Zerjav ne vesta, kaj bo, če se čim prej ne zvežeta s kako drugo skupino. Naša SLS je ostala v svoji dosedanjí moči. Če bi pa vsi šli volit, kar je zares naših, bi v Sloveniji ne bilo nobenega drugega poslanca, in to bi bilo prav!

V DRUGIH DRŽAVAH.

Albanija je pravo ognjišče zvižaj in medsebojne prevare. Sedanji vladajoči Beg Zogu si zna pomagati. S pomočjo Jugoslavije je prišel do moči. S pomočjo Italije je prišel do težkih milijonov in je hotel celo postati kralj in se poročiti z italijansko princezino. Pa ga je Mussolini malo potegnil. No, Beg Zogu si je znal pomagati. Približuje se zopet Jugoslaviji in hoče z njo biti v »najboljšem« sosedstvu. Kako do'go bo še šla ta igra naprej, se ne more reči.

Avtonomisti na Francoskem pridobivajo vedno bolj na številu pristašev svojega programa. Upati je, da bo Francija uvidela, kako veliko bi pridobila, če bo avtonomistično urejena.

Poljska se želi nasloniti na Rusijo. Med Poljsko in Rusijo ni prav bratskega razpoloženja. Toda Poljska ve, če bi se Rusija zvezala z Nemčijo, tedaj je ona drobna v prvem hipu kakih političnih prevratov. Zato je Poljska sama začela razmotrivati, da bi se zblížala Rusija in Poljska. Vendar je maloverjetno, da bi se to zgodilo, ker je v poljski državi veliko bivše ruske zemlje.

Nemčija ima konečno vlado. Dolgo časa je bilo treba, da se je v Nemčiji sestavila vlada. Odločujočo besedo je imela krščanska ljudska stranka. Nemški katoličani so zelo dobro organizirani in zato tudi v vseh važnih trenutkih odločujoči. In Nemčija kljub propadu po vojni, kljub velikanskim vojnim odškodninam ne stoji slabo. Kjer pač odločuje poštena krščanska stranka, tam se vrši tudi pošteno delo in je tudi napredek. Vlada ima komaj dva glasa večine, a je upati, da bo lahko delovala.

Na Kitajskem se bo najbrž mirno rešil ves spor med Kitajci in Angleži in ne bo večjega krvavega spopada. Pač pa se vršijo še hudi boji za Šangaj, v katerih tekmujejo kantonska vojska zoper že skoro popolnoma poražene čete generala Sunčuanfanga.

Verski boji v Mehiki se še vedno nadaljujejo. Katoličani so se organizirali v obrambo in se branijo z orožjem. Da bi jih vladine čete prestrašile, dajejo zapirati duhovnike, tudi škofo. Vlada je naročila svojim agentom, da morajo nadškofa Aozsa zajeti živega ali mrtvega tekom enega tedna. Slovenski liberalci, ki so pravi bratci teh nasilnežev v Mehiki, so dolgo časa trdili, da so vsa poročila lažnjiva. Zdal pa iz lastnih časopisov morajo priznati, da se boji v resnici vršijo. Le tega ne priznajo, da se katoličanom, katerim so vzeli cerkev, šole, duhovnike, samostane, godijo kake krivice.

Rokovnjaška koča.

(Poljski spisal K. Przerwa-Tetmajer; preložil Alojzij Benkovič.)

Dolgo je stala ta smreka s tistim napisom, dokler je ni strela raztreskala. Tisti, ki so to vedeli, so na razne načine razlagali to stvar. Nekateri, da je Bog hotel pokazati, da je uslišal prošnjo in dete, čeprav ni bilo krščeno, vzel v nebesa. Drugi so govorili, da je hotel pokazati, da tako gori v peklenškem ognju, kakor je ta smreka gorela od strele.

»Bog je Boga«, je rekla stara Gadejka, njih teta, »tak je, kakor orel na nebu. Kdo ve, kaj namerava? Nič ga ne ovira, ne dež, ne tema. Leti, kamor hoče. Tak je tudi Bog — prost ...«

Vojtek Samek iz Zakopanega, strasten lovec medvedov, imenovan »Vidovace«, ker so se mu prikazovale čudne stvari, kakršni ni videl nihče drugi (pravijo, da je videl v Morskem očesu*) ribo s koštrunovo glavo), je videl v tisti rokovnjaški koči neko noč v oktobru ob polni luni strašnega tatranskega jezdeca, risa na jelenovem vratu, kako je dirjal čez lez pod rokovnjaško kočo in ga je kot vihra nesla obupana žival. Ko je slišal od daleč jek in je ugledal strašno prikazen, se je Samek najprej prestrašil, ker je mislil, da je prikazen, in se je prekrizal. Jelen je letel mimo in izginil v goščavi.

Tam je videl tudi obupen boj medveda z volkovi, ki jih je bilo pet. Ves gozd se je tresel od rjojenja in hrope-nja in mrak svežega snega se je valil po zraku nad klobočicem teh zverin. Iznenada napadeni medved ni imel časa pobegniti v gozd med drevje in volkovi so ga obkolili. Sa-

mek je gledal ta boj skozi vrata rokovnjaške kočice z dvocevko v roki. Škoda se mu je zdelo medvedove kože, a bil je radoveden, kdo bo zmagal. Medved se je ljuto branil in se unikal v gozd mladega smrečja. Bojevit duša Samkova se je veselila ob pogledu, kako se je mogočna zver spenjala na zadnje roge, kako je mahala z močnimi šapami rjoveč in hropeč. A urni volkovi so odskakovali v stran in zapirali medvedu pot v gozd. Ze se je eden, na glavo zadet, ječeč zvalil v sneg, in kri mu je lila iz razmesarjenega gobca; že je drugi, s trebuchom, od medvedovih šap razmesarjenim, zletel visoko v zrak, padel na zemljo in se zvilj v lastnem drobju, ko se je posrečilo največjemu volku od zadaj skočiti na medveda in za ušesi mu zasadi ti zobe v vrat. Sedaj je drugi volk medveda zgrabil za grlo in tudi tretji mu je skočil na vrat. Davljeni medved je padel in iztegnil šape. Sedaj je nastal en sam skrotovičen klobočič teles in dvignil se je tak krik, rjojenje in hrope-nje, zmešano s tuljenjem obeh poginjajočih volkov, da se je Samku stresla puška v roki ob groznem hrupu. Kake pol ure je trajalo premetavanje borečih se zverí, ki so se bile tako pomešale, da je bilo težko razločevati drugo od druge. Nazadnje se je medved zadavljen nehal braniti in volkovi, vsi rdeči od krvavečih ran, so prišli trgati njegovo meso in goštati kri. Tedaj pa je Samek z dvema streloma ubil dva volka; tretji je zbežal.

To je pripovedoval zvečer, vrnivši se domov, v topli sobi, jedoč kadečo se kavo, lepo zalito z vročim sladkim mlekom. Resno ga je poslušala žena, rojena iz gazdovskega (pastirskega) rodu Sobčakov, trije postavni sinovi in tri brhke hčere z visokimi grudi in rdečimi lici, ki so tkale platno na statvah, dokler je bil dan, sedaj pa sede na klop, ta na febru, ona na stoleu, podpirale okrogle brade z dlanmi in poslušale povest, kakršne je oče navadno pri-

našal z gora. Poslušala sta tudi dva prijatelja in tovariša Samkova, znamenita lovca, Jasjek Valčak iz Skibovke in Macjek Tatar iz Tatarov. Pila sta ogrsko vino, ki so ga bili postavili pred njiju, in puhala iz pip gost in dušljiv dim. Jutri sta nameravala iti s Samkom k rokovnjaški koči po kože ubitih živali, katere niso izgubile cene, čeprav so bile raztrgane v boju, in po medvedje meso in mast, silno dobro za razne bolezni, dokler ne uničijo bogatega plena drugi volkovi, risi, lisice, kune in roparske ptice.

Tam je imel Samek tudi čudno prikazen, zaradi katere so ljudje govorili, da gotovo pride v nebesa, če bi bil še tako hudoben, ker mu je Bog dal videti tako stvar. In Samek ni bil hudoben.

Nesreča je hotela, da je šel od doma z dvema tovarišema, da bi v Mjengušovski dolini izkopaval svizce; tam je naletel na sedem liptovskih strelcev in od njih dobil kroglo v bok.

Ne bil bi je dobil, ker je imel čas uiti in tudi njegova tovariša sta ušla nekam proti Koprovetu sedlu, a bojevit duša Samkova se ni hotela umakniti z bojišča brez strele, ne da bi se bil pokazal Liptovakom. Obstal je torej in največjega Liptovaka vzel na muho. A ni bilo božjega blagoslova, kajti strel je odpovedal, bodisi da je smodnik na pranicí postal vlažen, bodisi kaj drugega, in takrat mu je nenadoma eden izmed liptovskih strelcev kroglo zasmodil v rebra. Z njo se je Samek umaknil v gozd v svesti si, da se umika častno, in je krvaveč prekobalil Mjengušovsko sedlo, prišel do Ribjega jezera pod Volišin brez jedi in pijače, ker ni imel kaj; vse je ostalo v jami pri svizcih. Nazadnje ga je pod Vaksmundsko premagala slabost in takrat je samo prosil svojo dušo, naj ne uide iz njega, dokler se ne privleče do rokovnjaške kočice. Tam se

*) Gorská jezera v Tatrah. — Op. prel.

Sestavljanje volilnih imenikov.

Od 2. februarja skozi 31 dni županstva na novo sestavljajo volilne imenike. Osnova jim je stari volilni imenik. Sedaj je predpisan skupen volilni imenik za vse volitve: v narodno, oblastno in sresko skupščino in v občinske odbore. Ta skupni volilni imenik je dvojni: a) stalni volilni imenik, b) abecedni volilni imenik.

V stalne volilne imenike se vpisujejo uradoma vsi, ki imajo po zakonu volilno pravico, ako so najmanj šest mesecev nastanjeni v tej občini. To ne velja za državne uslužbence. Uradniki in vobče vsi javni uslužbenci se vpisujejo v volilne imenike one občine, v kateri stalno živijo, brez ozira na to, kje prejemajo plačo in ali je njih službovanje zvezano s potovanjem.

V občinah, kjer je več volišč, je prirediti volilni imenik v posebnih zvezkih za vsako volišče.

V občinah, ki so sestavljene iz več sel (katastrálnih občin), je prirediti volilni imenik v zvezkih za vsako selo posebej.

Na koncu imenika se označi z besedami število vpisanih volilcev in število listov imenika. Potem se postavi številka in datum, občinska komisija ga podpiše in pritiska nanj pečat. Stalni volilni imenik mora biti označen in od krožne sodnije potrjen kot stalni volilni imenik; lahko pa seveda navaja volilce v abecednem redu.

Poleg stalnega volilnega imenika mora občinska komisija sestaviti tudi skupen abecedni imenik vseh volilcev v občini; v tem imeniku se zraven imena vsakega volilca označi stran in številka volilnega imenika, pod katero je volilec vpisan v volilni imenik.

Stalni in abecedni volilni imenik je spisati v dveh izvodih.

Župan, oziroma občinski urad, je po določilih zakona dolžen pri sestavi vpisati uradno — torej brez reklamacije (zahteve) — v volilni imenik vse tiste možke, ki do sedaj niso bili vpisani, so stari 21 let, so naši državljani ali pa Slovani po jeziku in plemenu ter bivajo šest mesecev v občini. Vojake, ki so odslужili svoj rok, vpisuje županstvo uradoma v volilni imenik po odslужitvi roka.

Največkrat naletimo pri sestavi volilnih imenikov na sledeče napake:

1. Volilni imeniki niso označeni kot stalni.
2. Vpisi volilcev so površni, ker se čisto nepravilno napiše krstno ali celo rodbinsko ime in poklic, posebno pa napačna hišna številka.
3. Županstvo, ki bi namenoma zanemarilo uradno dolžnost, izvršiti vpise in izbrise v volilnih imenikih, lahko zadenejo visoke denarne in težke zaporne kazni. Če občina ne vpošlje volilnih imenikov v potrditev okrožnemu sodišču, lahko to župana ovadi drž. pravdnistvu in pošlje na stroške župana posebnega uradnika.

Somišljeniki!

Sedaj, od 2. februarja do 3. marca, sestavljajo županstva na novo volilne imenike. Skrbite, da Vas županstvo vpiše v novi volilni imenik! Gotovo pa se radi vpiša v volilni imenik javite pri županstvu vsi tisti, ki ste: 1. bili do zdaj izpuščeni, 2. ste se priselili v občino in že stanujete tam 6 mesecev, 3. boste do 3. marca 21 let stari, 4. vojaki, ki ste ali boste do 3. marca odslужili svoj rok. Za vsak slučaj si pripravite uradno potrdilo, da ste dovršili do 3. marca 21 let (krstni list, ali krstni izpisek, šolsko izpričevalo, del. knjižico ali drugo listino, ki je sestavljena na podlagi krstnega lista)! (Glej članek v današnjem »Gospodarju«: »Sestavljanje volilnih imenikov!«)

Bratovščina sv. Cirila in Metoda.

Škof Anton Martin Šlomšek je slovel in še slovi ne samo pri nas, temveč daleč po krščanskem svetu. Kar je pa slavo njegovega imena zaneslo najdalje, je »Bratovščina sv. Cirila in Metoda«. Ustanovil jo je leta 1851. Kot dober katoličan in dober Slovan je iz srca želel, da bi že skoro prišel srečni čas, ko bodo vsi otroci matere Slave združeni v eni sveti katoliški in apostolski cerkvi. Zato je val bil poleg Slovencev Hrvat, Čehe, Poljake, pa tudi druge

je zgrudil na dračje, ki je ostalo tu od zadnjega prenočevanja rokovnjačev ali strelecev, ter obležal.

Takrat — a Bog ne daj, da morda v mrzlici od rane ali po božji volji — je videl, česar ni videl še noben horal.*)

Bil je tako slab vsled izgube krvi, da ni mogel gibati niti roke niti noge. Naenkrat pa se mu je zdelo, — bilo je po solnčnem zahodu v temi, ker je bil dan meglen in je pršlo — da se je neka senca prikazala med vrati, čeprav so bila zaklenjena, in takoj nato druga. Ena je obstala na levi, druga na desni strani vrat.

»Smrt«, je pomislil Samek. »A čemu za vrata bi prišli dve, saj vendar ena zadostuje vsemu svetu, kraljem, škofom in doktorjem, tembolj kakemu kmetu tega pa tudi ni še nihče slišal, da bi bili dve smrti, ali da bi smrt hodila v dveh osehah...«

A takoj je izprevidel kdo je prišel, kajti senca, ki je stala na levi pri vratih, je rekla:

»Duša človeška, pojdi z menoj!«

In ta glas je bil tak, kakor bi bila zaškrpala nemazana os.

»Oho!« je pomislil Stanek in vztrepetal. — »To je gotovo hudobec in druga je gotovo smrt, ali pa njegov pomagalec.«

Ta hip pa se je oglašila senca, ki je stala na desni strani vrat: »Duša človeška, pojdi z menoj!«

Ta glas pa je zvenel kakor zvonček v cerkvi.

Zato se je Samek razveselil, kajti spoznal je, da ni niti hudobčev pomagalec, niti smrt, ker ta dva bi ne imela

katoličane, naj se pridružijo njegovi bratovščini ter z molitvijo in miloščino delajo za cerkveno zedinjenje. Dolgo je ta bratovščina res lepo cvetela ter dosegla do 190.000 udov. Toda po Šlomškovi smrti je začela stopati nekoliko bolj v ozadje. Ni bilo človeka, ki bi tako gorel za njo kakor njen ustanovitelj, pa tudi politika ji ni bila prijazna.

Na Velehradu v Moravi, kjer je grob sv. Metoda, pa se je leta 1891 ustanovilo »Apostolstvo sv. Cirila in Metoda« po vzorcu Šlomškove bratovščine. Ta pobožna družba se lepo razvija in lani se ji je pridružila tudi stara Šlomškova bratovščina. Apostolstvo in bratovščina torej odslej delujeta popoinoma enako, imata iste odpustke, sta torej eno in isto; le v lavantinski škofiji smo ohranili ime »bratovščina« iz poštenja do Šlomškove ustanove.

Ze Šlomšek je do smrti vsako leto v »Zgodnji Danici« poročal, kako se bratovščina razširja in kakšne uspehe da ima delo za zedinjenje. Tudi zadnja leta je ljubljansko »Apostolstvo sv. Cirila in Metoda« razpošiljalo letno poročilo »Kraljestvo božje«. Letos bomo 1100letnico rojstva sv. Cirila proslavljali v cerkvi in v društvih, poročali bomo sredi avgusta na Velehrad. Storit pa hočemo tudi vse, da ne bo več hirala »Bratovščina sv. Cirila in Metoda«. Zato začne glasilo Apostolstva in Bratovščine »Kraljestvo božje« izhajati šestkrat na leto. Kjer je bratovščina že ustanovljena, bodo dobivali na deset plačujočih udov po en izvod zastoj. Kdor list posebej naroči, plača na leto 10 Din. Uprava je v Mariboru, Koroševa ulica 12.

Te dni dobijo vsi župni uradi nekaj iztisov prve številke. Vzemite, preberite, list se vam bo gotovo priljubil. Ne pustite nobene številke, da bi kje obležala!

Ceravno je dandanes tolika poplava z listi, upamo, da dobri, katoliški stvari ne bomo škodovali, ampak le vzbudili večjo požrtvovalnost pri tistih, ki pač morejo. Gre za Šlomška, gre za naše slovenske brate! Delo za zedinjenje vzhodne in zapadne cerkve je bolj naše kot marsikatero drugo. Kakor vemo in moremo, nadaljujmo delo sv. Cirila in Metoda — pod varstvom božje Matere!

Kaj je novega?

Slovenska žena! Pri pravkar končanih volitvah so protiljudske svobodomiselnice stranke dosegle tisto malo uspeha le s pomočjo svojega časopisa, s katerim so našo deželo kar preplavile. Spomni se, slovensko žensstvo, da bi se jim niti to malo ne bilo posrečilo, ako bi bile me proti tej kugi uporabile močno in edino pravo orožje, ki ga imamo: da z dobrim tiskom premagamo slabega. Vprašajmo se: Koliko smo pridobile novih naročnikov za Mohorjevo družbo? Koliko novih naročnikov za »Slovenca«? »Domoljuba«, »Slovenskega Gospodarja«, »Pravico« itd.? Slovenska žena, skrbi, da ne bo slovenske hiše, v kateri bi ne bilo vsaj enega od naštetih političnih listov!

Redkost vinčarjev. Jubilej. Pri g. dr. Reiserju v Pekrah obhaja uslužbeni viničar Jožef Tertinek dne 2. svečana t. l. ne samo svojo zlato poroko z njegovo še krepko in pridno ženo Marijo, rojeno Tarkuš, ampak tudi 50letnico svojega neumornega in zvestega delovanja pri rodbini g. dr. Reiserja. Čestitamo!

Dve težki nesreči. V mariborsko bolnico je pripeljal rešilni oddelek dve težko ponesrečeni osebi. Posestnik A. Laufer iz Strihovec pri St. Ilju je po nesrečnem slučaju izgubil desno roko. Ma'lo kasneje, ko je rešilni avto odšel v St. Ilj, se je ponesrečil v Mariboru v neki mizarski delavnici zaposleni pomočnik Stanko Kumer. Stroj mu je zmečkal levo roko. Ker je rezervni rešilni avto v popravilu, so morali prepeljati Kumerja v bolnico z avtom požarne brambe.

V bolnici aretiran. V mariborski bolnici se je zdravil neki Alojzij Grile, katerega zasleduje sodišče v Zagrebu radi tatvine. Mariborska policija je doznala za Grileca ter ga je, ko bi moral ozdravljen zapustiti bolnico, aretirala in izročila zagrebškemu sodišču.

Kako smo volili pri Spodnji Sv. Kungoti? Tudi tu pri Spodnji Sv. Kungoti in na Pesnici smo po več letih sprevideali, da samostoina (Radičeva) ter demokratska stranka nista za naše ljudstvo. Radi tega smo zapustili te ničvredne stranke in smo letos skoro vsi volili edino pošteno Slov. ljudsko stranko. Izvolili smo si našega Supaniča iz Vajna in Šerbineka iz Vrtič. Veseli smo tega vsi! — Vprašamo pa Vas, ali sme g. nadučitelj s pomočjo šolskih otrok agitirati

tako lepega glasu. Tudi to ga je pomirilo, da je ta senca videti jasnejša nego prva.

Samek si je dobro ogledal oba, saj je imel bistre, strelske oči, in razpoznal je velike perutnice nad glavo enega in drugega, a tisti jasnejši je imel krila kakor lastovka, a drugi kakor netopir. Sedaj je Samek tudi vedel, da sta to angel in hudobec.

»Po mojo dušo sta prišla«, je rekel sam pri sebi. »Kateri bo neki močnejši?«

Hudobec pravi: »Duša človeška — moja si!«

Takoj nato pa angel: »Ne tvoja, ampak moja!«

»Moja!«

»Ne, moja!«

Pričela sta se prepirati.

»Kradel je«, pravi hudobec.

»Vsak kmet krade. Če ne ukrade ta, ukrade drugi«, pravi angel.

»Pil je.«

»Pil je za svoje! Ali si mu kaj posodil?«

»Dekleta je hodil gledat, ko so se kopala.«

»Tudi ti bi jih rad gledal, nesnaga. Kar tiho!«

»Že tri leta se ni izpovedal.«

»To je skrb duhovnika, ne tvoja. Zato je pa župnik v Hoholovu.«

»Nag'e jeze je, kolne.«

»Pa tebe! Dobro dela!«

»Svetnikom ne zaupa.«

»Saj tudi oni njemu ne. To dobro vem, ker smo tova-

riši, ti si jim pa za podznožje.«

za samostalno demokratsko stranko. Šolski otroci so namreč prenašali agitacijske lističe za liberalce. Stariši zahtevamo, da učitelji ne uganjajo politike. Šola je naša, in tudi otroci so naši.

Kaj je v Svečini novega? Demokrati so pri nas dobili 60 glasov samo radi tega, ker se je za vsak glas delilo po več kil moke in tudi denar. Ali sedaj so vsi tisti, ki so kupovali kroglice, strašno žalostni in se zelo kislo držijo. Cel teden so že pili na račun zmage, ali v nedeljo in ponedeljek po volitvi so bili demokrati kar plavi od jeze. Zelo veseli smo, da je izvoljen naš Šerbinek za deželnega poslanca. Šerbinek je bil postavljen samo za namestnika, a je izvoljen za poslanca. A Smonig je bil kandidat, a je propadel. Pomilujemo njega in onih 60 volilcev, ki so se dali zapejati k tako žalostni stranki, kakor je samostojno-demokratska. Čudimo se, da se nekateri dobri možje iz Spičnika in grajski viničarji niso sramovali voliti zapravljeve našega denarja — demokrate.

Pri Sv. Trojici v Slov. gor. smo z nestrpnostjo čakali, kako bodo izpadle volitve. Saj je bil v naši fari glavni kandidat Gorišekove demokratske stranke doma. A ogromna večina je kljub temu volila našo stranko. Škoda za Vračiča, da se je udinjal znanemu Milanu! Pametni možje so mu svetovali, naj se otrese samostojnih demokratov. Ali — sladke obljube Milanove so ga premotile. G. Vračič bi vendar moral sprevideti, da samostojne demokratske stranke pošteni ljudje nikjer ne marajo. To je velikosrbska stranka. Na milijone našega denarja nam je Slovencem zapravila. Iz Slavenske banke je jemala denar za agitacijo. Ljudje so pa prišli na nič. Tako je, g. Vračič! Čestitamo Trojčanom, da niso volili z Goriškom!

Zapltnikom v svarilo! Naši politični nasprotniki se kaj radi poslužujejo obrekovanja in zahrbtnega natolcevanja, da bi na ta način onesnažili ime in čast naših pristašev in borec. Posebno pred volitvami so poklicni obrekovalci noč in dan na delu, da bi s svojim umazanim orožjem škodovali naši stvari. In na žalost je te zapltnike jako težko pritrati pred sodišče, da bi prejeli zasluženo plačilo, ker iz obličja v obličje jim upade ves pogum in svoje besede talijo, kakor kača rep. Človek ve, kje je izvor nesnage, pa je vseeno navadno ne more zadušiti, ker ljudje neradi hodijo pričevati pred sodišče. Značilno za te metode političnega boja naših nasprotnikov nudi obrekovalna gonja proti našemu neutrudljivo agilnemu delavcu, g. Franu Štipica, notarju pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Ko je moral radi težke bolezni lanske leto na daljši dopust, so naši politični nasprotniki raztrosili o njem najneverjetnejše vesti, ki so pravo merilo njihove nebrzdane osebnost-strankarske mrznje in zlobe. Ko pa je g. notar okreval in zopet prevzel posle v svoji pisarni, so nasprotniki seveda utihnili. Toda beseda je kakor plaz: enkrat izprožena, se vala dalje in zavzema vedno večji obseg in težko jo je zaustaviti. Da bi seveda javno ponovili ali preklicali svoje popolnoma neosnovane obdolžitve, toliko močnatosti zama pričajemo od naših političnih nasprotnikov. Opozarjamo vsled tega na ta način borbe nam neprijateljskih političnih krogov in prosimo naše somišljenike, da aktivno posežejo v boj za iztrebljenje zapltnega obrekovanja in v vsakem takim slučaju brez oklevanja naznani obrekovalce prizadetim osebam. Ker le tako bo mogoče doseči zopet za kulturnega človeka neobhodno potrebno mero dostojnosti v političnem življenju.

Čenjenim volilcem gornjegrajskega okraja! Da ste v nedeljo, dne 23. januarja t. l. pri volitvah v oblastno skupščino zglasovali sijajno zmago, se Vam srčno zahvaljujemo. Uverjeni bodite, dragi volilci, kakor ste Vi napram nama in stranki napravili svojo dolžnost, bova dolžnost proti Vam storila tudi midva. Bog živi! Marko Blekač, Franc Štruel, člana oblastne skupščine v mariborski oblasti.

Smrtna nesreča na Dravi. V ostri zimi, kakor jo imamo sedaj, navadno ne vozijo splavi po Dravi, ker je stanje vode v tem času veliko prenizko. Povrh popravila falsko električno podjetje sedaj spustilnik za splave in bo to popraviljanje trpelo do aprila. Fala je določila v vsakem zimskem mesecu le dva dni, v katerih spušča preko jezov splave. Za zadnjo soboto so bili določeni trije splavi, ki bi naj šli preko falskega jezov. V Stimbahu nad Breznem je bil dograjen splav mariborske lesne tvrdke Wessnauer v Melju. Na ta splav so stopili v soboto že bolj proti večeru štirje splavarji, da ga popeljejo še ta dan do broda v St.

Hudobec se je razjezil in je hotel stopiti k Samku od vrat.

»Pojdi, duša človeška! Vzajem te!« ja zaškrpala njegov glas. Pobral je vile izza sebe in naravnost proti Samku.

»Hej, ti mrcina! Da bi te sto vragov! Kakšen angel pa bi bil, ako bi si ne vedel pomagati.«

In je prijel za hudobčeve vile.

»Veseli je bilo gledati«, je pravil Samek, »ker angel je bil močan, pa tudi hudobec ni bil slab. Cim ta z vilami zamahne name, ga drugi zadržuje. Samo to se mi je čudno zdelo, da nista delala nikakega hrupa. Prav po človeško sta govorila, njih korakov pa ni bilo slišati. Nazadnje je angel hudobcu vile iztrgal iz rok in jih vrgel skozi streho, a v deskah ni ostalo nobene slet, samo malo pokadile so se. Hudobec pa se zasuče in buh! je bil skozi vrata. Zbežal je.«

»No, duša človeška«, je rekel angel Samku, »rešil sem te.«

»Bog ti povrni, angelček!« je odgovoril Samek.

»No, kako bo zdaj, Vojteh, Ali hočeš z mano v nebesa?«

Samek se je popraskal za ušesom, ker bi še ne bil rad zapustil ta svet, bil je šele petdeset let star in najbolj mu je bilo žal tistega medveda z belim pasom okrog vratu, ki je imel svoj bregov v Črnem smrečju in pa svatbe pri Sobčakovih pod Gubalovko, na katero je bil povabljen, vendar se tudi ni spodobilo, da bi se protivil taki osebi. Popraskal se je torej za ušesom in rekel: »Samo ko bi mi dovolili, da se lotim tistega medveda, tisto svatbo pri Sobčakovih pa pustim, če že ni drugače.«

(Dalje prihodnjik.)